

170888

พระมหาโยธิน ปัตตชาลี : สวากนิพพาน : การตรวจชำระ ลักษณะภาษา และการประพันธ์.
(SĀVAKANIBBĀNA : A CRITICAL EDITION, LANGUAGE AND STYLE)
อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬหการ, อ.ที่ปรึกษาร่วม :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รท.บรรจบ บรรณรุจิ. จำนวน 310 หน้า. ISBN 974-17-7099-5.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจชำระ แปลคัมภีร์สวากนิพพานเป็นภาษาไทย
และวิเคราะห์ที่มา ลักษณะภาษา และการประพันธ์

เดิมเรื่องนิพพานของพระสาวกต่าง ๆ มีผู้แต่งเป็นเรื่อง ๆ ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๒๑
ในประเทศไทย แล้วมีผู้รวบรวมให้เป็นคัมภีร์เดียวกันในภายหลัง ให้ชื่อเรื่องว่าพระสาวกนิพพาน
ก็มี อสีติมหาสาวกก็มี ในบรรดาต้นฉบับโบราณ ๙ ฉบับที่นำมาศึกษา ฉบับที่เก่าที่สุดนั้นจารขึ้นใน
สมัยรัชกาลที่ ๒ เป็นภาษาบาลีล้วน มี ๑๔ เรื่อง ส่วนฉบับอื่น ๆ อีก ๘ ฉบับ จารขึ้นในสมัยรัชกาล
ที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ เป็นภาษาบาลีล้วนเช่นเดียวกัน ไม่มีข้อแตกต่างกันในสาระสำคัญ

นอกจากนั้นยังพบต้นฉบับโบราณที่ให้ชื่อเรื่องว่าพระสาวกนิพพาน หรือชื่อพระสาวกแต่ละ
องค์ มีทั้งสำนวนภาษาบาลีล้วน และสำนวนภาษาบาลีสลับกับภาษาไทยอีกด้วย

คัมภีร์สวากนิพพานโดยมากคัดลอกจากพระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา บางเรื่องมีแต่ง
เสริมหรือขยายความตามแนวความคิดจากคัมภีร์พระไตรปิฎก คัมภีร์เรื่องนี้ได้แสดงแนวคิดเรื่อง
นิพพาน กตัญญูกตเวที กฎไตรลักษณ์ การตั้งความปรารถนา และแนวคิดเรื่องการขอขมา

วิทยานิพนธ์นี้แบ่งออกเป็น ๖ บทคือ บทแรก เป็นบทนำ และวิธีการดำเนินการวิจัยและ
การตรวจชำระ ต้นฉบับโบราณและลักษณะเฉพาะของแต่ละฉบับที่ใช้ในการตรวจชำระ
ลักษณะร่วมที่ปรากฏในฉบับต่าง ๆ วิวัฒนาการและความเป็นมาของการคัดลอกและการจาร
ต้นฉบับ ลักษณะการจารและข้อสังเกตในการจาร บทที่ ๒ กล่าวถึงการเขียนประวัติพระสาวกใน
พระพุทธศาสนา การตั้งชื่อเรื่องและแนวคิดการตั้งชื่อเรื่อง ผู้แต่งและสมัยที่แต่ง การแพร่กระจาย
และรายละเอียดเรื่องที่ตั้งและกระบวนการเขียน บทที่ ๓ ลักษณะภาษาและการประพันธ์
บทที่ ๔ ปรีวรรตและตรวจชำระเป็นอักษรไทย บทที่ ๕ แปลคัมภีร์สวากนิพพานเป็นภาษาไทย
บทที่ ๖ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ภาควิชา .....ภาษาตะวันออก.....

สาขาวิชา .....ภาษาบาลี-สันสกฤต.....

ปีการศึกษา .....2547.....

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

170888

4480171222 : MAJOR PALI AND SANSKRIT

KEY WORD : SĀVAKANIBBĀNA / A CRITICAL EDITION / LANGUAGE STYLE

PHRAMAHA YOTHIN PADCHASEE : SĀVAKANIBBĀNA : A CRITICAL EDITION,
LANGUAGE AND STYLE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PRAPOD
ASSAVAVIRULHAKARN, Ph.D, THESIS COADVISOR : ASST. PROF. BANJOB
BANNARUJI, Ph.D., 310 pp. ISBN 974-17-7099-5.

This thesis aims at editing, translating and analyzing the sources, the language and the style of the Sāvakanibbāna.

Stories of the Sāvakas were originally composed separately in Thailand around the 21st century of the Buddhist Era by various authors. These Nibbāna stories then were collected to form a text called Sāvakanibbāna or Asītimahāsāvaka. The oldest extant palm-leaf manuscript found in Thailand was from the reign of Rama II. It was written in Pāli, consisting of 14 stories. When compared with other eight manuscripts, the text agrees in almost every aspect. In addition to these Pāli manuscripts, there are manuscripts of individual Nibbāna story both in Pāli and Pāli with Thai paraphrase.

The contents of these Nibbāna texts were mainly 'quotations' from the Canonical, commentarial and sub-commentarial texts. Some stories took their structure and concept from the Canonical texts. They expressed the concepts of Nibbāna, gratefulness, Three Characters of the world, resolution in doing good deeds and repentance.

There are six chapters in this thesis. The first is the introduction with the critical apparatus of the editing process as well as the detailed analysis of the manuscripts used. The tradition in writing the biography of the important disciples of the Buddha, the title of Sāvakanibbāna, the authors, the time of its compilation, the diffusion of the texts and detailed analysis of contents together with the process of compilation are discussed in the second chapter. The third deals with language and style of the text. The fourth is the critically edited text in Thai script. The translation of the whole text is in chapter five. The sixth chapter is the concluding remark and suggestion for further study.

Department ... Eastern Language .....
Field of study ... Pali and Sanskrit .....
Academic year ... 2004 .....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....